

Yabancı bayraklı gemilere verilen acentelik hizmetlerinin vergilendirilmesi ve belge düzeni ile Form Ba ve Form Bs'de bildirimi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-105[229-2015/VUK-1-19283]-167075
Tarih	22.02.2019

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MÜKELLEF HİZMETLERİ USUL GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 11395140-105[229-2015/VUK-1-19283]-167075

22.02.2019

Konu : Yabancı bayraklı gemilere verilen acentelik hizmetlerinin vergilendirilmesi ve belge düzeni ile Form Ba ve Form Bs'de bildirimi

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; şirketinizin yabancı bayraklı gemilere acentelik hizmeti veren firma olduğunu, gemilerin bazı ihtiyaçlarını yurt dışından sipariş vermek ve ödemelerini yapmak suretiyle kendi firmalarının havalimanı gümrüğüne getirttiğini, sipariş edilen malların faturasının geminin bağlı bulunduğu firma adına düzenlendiğini, faturaya geminin ismi ve acente olarak şirketinizin unvanının yazıldığı, gemiler Türk karasularına girdiğinde geminin bağlı bulunduğu firmanın tarafınıza bilgi vererek malın gümrükten çekilip gemiye teslim edilmesini talep ettiğini, firmanızın malı gümrükten çekmek ve teslim etmek için yaptığı masrafları üstlendiğini, bu masrafları ve acentelik komisyon hizmetini

faturalandırdığını, alıcı firma olarak gümrük beyannamesinde acentenizin gözüktüğünü belirterek, gümrük beyannamesindeki gelir vergisi matrahı ya da KDV matrahı tutarlarının firma adına "BA formu"nda beyan edilmesinin gerekip gerekmediği hususlarında görüş talep etmektedir.

GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde kurumlar vergisinin, Kanunun 1 inci maddesinde yazılı mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safî kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safî kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticarî kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Bu hüküm uyarınca safi kurum kazancının tespit edilmesinde Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesi yanında Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinde yer alan giderleri indirim konusu yapılabilecektir.

Gelir Vergisi Kanununun bilanço usulüne göre ticari kazancın tespiti ile ilgili 38 inci maddesinde ise; *"Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:*

1. İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;

2. İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.

Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanunu'nun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulur." hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, kurumunuz tarafından yabancı bayraklı gemiler için Türk karasuları içerisinde gemi sahibi adına yapılan harcamaların, esas itibarıyla öz sermayenizde gerçek bir artışa neden olmaması ve yabancı ulaştırma kurumunun kazancının tespitinde dikkate alınacak olması nedeniyle kurumunuz kazancıyla ilişkilendirilmeksizin takip edilmesi gerekmektedir. Öte yandan, söz konusu hizmetler karşılığı kurumunuza ödenen komisyonların ise kurum kazancına dahil edilerek beyan edileceği tabiidir.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Faturanın Tarifi" başlıklı 229 uncu maddesinde; *"Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır."*

Aynı Kanunun "Fatura Nizamı" başlıklı 231 inci maddesinin 5 no'lu fıkrasında; *"Fatura malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir, bu süre içinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır."*

Kanunun "Fatura Kullanma Mecburiyeti" başlıklı 232 nci maddesinde; *"Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler;*

1-Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara,

2-Serbest meslek erbabına,

3-Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara,

4-Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere,

5- Vergiden muaf esnafa,

Sattıkları emtia veya yaptırdıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler." hükümleri yer almaktadır.

Bununla birlikte, Kanunun 148, 149 ve mükerrer 257 nci maddelerinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak, 350 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğiyle, bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin belirli bir haddi aşan mal ve hizmet alımlarını "Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)" ile; mal ve hizmet satışlarını ise "Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)" ile bildirmeleri yükümlülüğü getirilmiş, 362 ve 381 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğiyle de bu yükümlülüğe ilişkin açıklamalar yapılmıştır. Söz konusu yükümlülüğün 2010 yılı ve müteakip yılların aylık dönemlerinde yerine getirilmesinde uygulanacak usul ve esaslar ile bildirim hadleri 396 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde açıklanmıştır.

Aynı Tebliğin 1.2 Bildirime Konu Alış/Satışlar ve Hadler kısmında; 1.2.1. *"Bildirim mecburiyeti bulunan mükelleflerce, belirlenen hadler çerçevesinde yapılan her türlü mal ve/veya hizmet alış ve satışları, bunlara ilişkin belgenin türüne (Fatura, irsaliyeli fatura, serbest meslek makbuzu, müstahsil makbuzu, gider pusulası, akaryakıt pompalarına bağlı ödeme kaydedici cihaz fişi, sigorta komisyon gider belgesi ve yolcu bileti gibi) bakılmaksızın Ba-Bs bildirim formlarına dahil edilecektir.*

1.2.2. *Mükelleflerin 2010 yılı ve müteakip yılların aylık dönemlerine ilişkin mal ve/veya hizmet alışları ile mal ve /veya hizmet satışlarına uygulanacak had 5.000 TL olarak yeniden belirlenmiştir. Buna göre bir kişi veya kurumdan katma değer vergisi hariç 5.000 TL ve üzerindeki mal ve/veya hizmet alışları, 'Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)' ile; bir kişi veya kuruma katma değer vergisi hariç 5.000 TL ve üzerindeki mal ve/veya hizmet satışları ise 'Mal ve Hizmet Satışlarına ilişkin Bildirim Formu (Form Bs)'nun Tablo II alanında bildirilecektir."* açıklamaları yer almaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; yabancı bayraklı gemilere verdiğiniz acentelik hizmetine istinaden, hizmet bedeli üzerinden hizmetin verildiği tarihten itibaren azami (7) yedi gün içerisinde fatura düzenlemeniz gerekmektedir.

Acenteliğini yaptığınız yabancı bayraklı gemilere liman işletmesi tarafından verilen hizmetler nedeniyle şirketinizce üstlenilen masraflara ilişkin faturaların şirketiniz adına düzenlenmesi halinde masrafların aktarımı amacıyla acenteliğini yaptığınız gemi ya da yük sahibine adına fatura düzenlemeniz mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan şirketiniz adına düzenlenen belgelerin 396 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirtilen usul ve esaslara göre Ba bildirim formu ile bildirileceği, şirketinizce düzenlenen belgelerin söz konusu Tebliğde belirlenen haddi aşması halinde Bs bildirim formu ile bildirileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026